

Statenmededeling

Onderwerp

Evaluatierapportage Convenant groene handhaving Noord-Brabant;
besluit tot tijdelijke verlenging en vervolg

Datum

22 oktober 2019

Documentnummer

GS: 4589696

PS: 4599139

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

de evaluatierapportage over het Convenant groene handhaving Noord-Brabant;
het besluit tot tijdelijke verlenging, en de vervolgstappen

Aanleiding

In 2017 is het Convenant groene handhaving Noord-Brabant afgesloten voor twee jaar. Het heeft als doel mogelijk te maken dat groene Boa's (Buitengewoon opsporingsambtenaren in domein 2) op elkaars grondgebied kunnen optreden. Dit heeft een juridische basis nodig omdat het optreden van Boa's wettelijk beperkt is tot het grondgebied of beheersgebied van de eigen werkgever (gemeente, waterschap, terreinbeheerder). Overtreders houden echter geen rekening met deze grenzen. Met de afspraken wordt de veiligheid, effectiviteit en efficiëntie van de gezamenlijke Boa-inzet vergroot. Door de samenwerking kunnen bovendien kennis en ervaring worden uitgewisseld, wat de kwaliteit van de handhaving ten goede komt. Het convenant heeft de instemming van het landelijk Functioneel Parket (FP) en de politieregio's, die formeel toezicht houden op een veilige en rechtmatige inzet van de Boa's.

In het convenant is afgesproken dat de provincie het initiatief neemt om de werking van de afspraken te evalueren om eventuele onvolkomenheden te herstellen.

Omdat het convenant in het najaar van 2019 afloopt, is de evaluatie er ook op gericht geweest om een eerste beeld te krijgen van de kwaliteit van de samenwerking en opbrengsten, zodat dit kon worden meegenomen in het besluit over verlenging.

Het uitvoeren van de evaluatie is opgedragen aan bureau Beke, gespecialiseerd in onderzoek en advies op het gebied van veiligheidsvraagstukken en criminaliteit. De onderzoekers hebben diverse onderzoeksactiviteiten uitgevoerd, waaronder een

online survey onder alle convenant deelnemers; verdiepende interviews met relevante stakeholders en het meedraaien van een dienst met een groene Boa in de praktijk.

Datum

22 oktober 2019

Documentnummer

GS: 4589696

PS: 4599139

Bevoegdheid

Het college van GS is het bevoegde orgaan om het convenant aan te gaan (artikel 158 Provinciewet). De afspraken gaan over bestuursbevoegdheden in verband met toezicht en handhaving. GS hebben een coördinerende taak voor de handhaving op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Vanuit deze rol hebben wij de totstandkoming van het convenant gefaciliteerd en verzorgen we het 'beheer' van de overeenkomst (bijhouden toetredende partijen, evaluatie en begeleiden voorstellen tot wijziging/verlenging).

Overigens heeft de provincie zelf geen eigen Boa's meer in dienst; deze zijn werkzaam bij de omgevingsdiensten. Wij hebben daarmee geen directe operationele verantwoordelijkheden voor hun werk, uitrusting en arbeidsveiligheid, als bedoeld in het convenant. Indirect, als opdrachtgever voor de taken die we neerleggen bij hun werkgever, hebben we daar natuurlijk wel mee van doen.

Vanwege het belang dat wij volgens ons Bestuursakkoord hechten aan toezicht en handhaving in de natuur en het buitengebied, en de bevordering daarvan via de handhavingssamenwerking, informeren wij u over deze aangelegenheid.

Kernboodschap

De bevindingen uit de evaluatie zijn op hoofdlijnen als volgt.

Convenant

Uit de evaluatie komt onder andere naar voren dat iedereen het belang van het convenant en dus de samenwerking onderschrijft. Men vindt daarnaast dat het gezien de noodzaak om samen te werken aan milieu- en natuurbescherming in het buitengebied te lang heeft geduurd voordat het convenant er was. Ook is men van mening dat het tijd is om af te stappen van het werken met programma's en door te starten naar een convenant dat samenwerking en optreden in het buitengebied altijd en overal mogelijk maakt. Onder een dergelijk algemeen convenant moeten wel operationele werkafspraken worden opgesteld.

Samenwerking

Naast de resultaten betreffende het convenant blijkt dat nagenoeg alle convenantpartners het doel van de samenwerking en het belang voor de eigen organisatie als zeer belangrijk en positief zien. Er zijn ook diverse verbeterpunten naar voren gekomen als het gaat om de samenwerking. Te denken valt aan communicatie over (de resultaten van) de samenwerking, het belang om alle gemeenten deel te laten nemen aan het convenant, én regievoering.

Opbrengsten

De eerste opbrengsten van de convenantsamenwerking zijn vooral volgens de operationeel betrokkenen positief. Het gaat dan om samen optrekken en samen acties plannen en succesvol uitvoeren op het gebied van wildcrossen. Hierbij worden ook resultaten in de vorm van staande houdingen, processen verbaal en verdachten die naar het Openbaar Ministerie gaan, geboekt. De opbrengsten uit de samenwerking bestaan verder ook uit collegiale netwerkvorming en ook de eerste positieve geluiden op het terrein van toezicht en handhaving in natuurgebieden werden als opbrengsten opgetekend. Convenantpartners die verder van de operatie afstaan, hebben vooral behoefte aan meer terugkoppeling.

Tot slot levert de evaluatie ook een aantal waarnemingen op die als input gebruikt kunnen worden voor de doorontwikkeling en kwaliteitsverbetering van toezicht en handhaving in het Brabantse buitengebied. Deze hebben vooral te maken met professionalisering, opleiding en continuïteit als het gaat om toezicht en handhaving in het Brabantse buitengebied.

Consequenties; het vervolg

Op dit moment zijn 54 gemeenten, de 3 Brabantse omgevingsdiensten, de terreinbeheerders Brabants Landschap, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer, de 4 waterschappen, en de provincie toegetreden tot het convenant. De Vereniging Brabants Particulier Grondbezit heeft zijn adhesie verklaard en daarmee steun uitgesproken als landgoedeigenaren willen toetreden.

Onder het convenant zijn twee programma's uitgewerkt waarbinnen op basis van het convenant wordt samengewerkt: het programma voor de aanpak van het wildcrossen (2017); en het programma Samenwerking toezicht en handhaving de natuurgebieden tussen de terreinbeheerders onderling (2018), dat onderlinge assistentie op een aantal benoemde thema's mogelijk maakt. Aan dat laatste was grote behoefte, ook naast het thema wildcrossen.

Uit de evaluatie komt naar voren dat iedereen het belang van het convenant en de samenwerking nog steeds onderschrijft. Wel is er een duidelijke behoefte om het convenant aan te passen en het stelsel te vereenvoudigen.

Dit uitwerken met alle partijen in overleg met politie en justitie kost tijd. Formeel loopt het convenant af op 31 oktober 2019. Zonder een besluit tot verlenging vervalt de juridische basis om buiten het eigen werkgebied te kunnen optreden. Dit is zeer onwenselijk.

Wij hebben daarom na oriënterend ambtelijk overleg met het FP en politie over de bevindingen in de evaluatie, ingezet op een tijdelijk verlenging van de bestaande afspraken met een jaar. Dit zorgt voor continuïteit van geplande gezamenlijke (wildcross)acties en assistentiemogelijkheden voor de

Datum

22 oktober 2019

Documentnummer

GS: 4589696

PS: 4599139

terreinbeheerders onderling enerzijds, en anderzijds de benodigde tijd om de mogelijkheden te onderzoeken hoe het eenvoudiger te regelen.

Datum

22 oktober 2019

Documentnummer

GS: 4589696

PS: 4599139

Ook de andere aanbevelingen uit de evaluatie zullen in de uitwerking worden meegenomen (o.a. meer terugkoppeling en communicatie over de resultaten, en regievoering). Een aantal van de gedane suggesties voor verbetering van de samenwerking zijn al opgepakt of voorzien in het kader van de Versterking, via de extra middelen die toegekend zijn in 2019- en 2020 voor toezicht aan Samen Sterk in Brabant (SSiB).

Communicatie

Alle convenantspartijen zijn door ons over de evaluatie en vervolgstappen geïnformeerd, en uitgenodigd om voor de tijdelijke verlenging voor een jaar te tekenen. In een aantal bijeenkomsten zullen wij samen met Boa-werkgevers, politie en justitie werken aan de vereenvoudiging van het stelsel. Daarbij past een maatwerkbenadering, met zowel aandacht voor de Boa-werkgevers die operationeel betrokken zijn en met het convenant werken; als voor de partijen die wat verder van de operationele uitvoering afstaan met behoefte aan meer communicatie en transparantie. Het gaat dan o.a. om gemeenten die geen eigen Boa's in domein 2 hebben, maar de werkgebied-overstijgende samenwerking van terreinbeheerders in hun gemeente door ondertekening van het convenant ondersteunen. Ook het uitnodigen van nog ontbrekende partijen die toetreding nog in overweging hebben, en de behoefte van kleine landgoedeigenaren om ook eenvoudiger mee te kunnen doen, heeft onze aandacht. Op basis van de bevindingen in het evaluatierapport nodigen wij onze medepartijen uit om de uitwerking met ons gezamenlijk op te pakken.

Bijlagen

"Samenwerken in het Brabantse buitengebied", bureau Beke, 1 oktober 2019

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: mevrouw M.J. van den Dries, (073) 680 83 33,
mvddries@brabant.nl.

Opdrachtnemer: mevrouw R.R.J.W. van Goethem, (073) 681 28 64,
Rvgoethem@brabant.nl.

Datum

22 oktober 2019

Documentnummer

GS: 4589696

PS: 4599139